BATIKWERK

Tentoonstelling
|| door het ||

JAVA-INSTITUUT

Inleiding en Catalogus.

Van Noto Soeroto zijn verschenen:

Melati-Knoppen, 1915, 2e druk 1919.
Gedichten, geschreven in rhythmisch proza.

De Geur van Moeders Haarwrong, 1916. In herdruk.
Gedichten, geschreven in verzen.

Rabindranath Tagore, met portret van Rabindranath Tagore door W. Rothenstein, 1916, 2e druk 1920.
Een kleine biographische studie.

Fluisteringen van den Avondwind, met portret van den schrijver naar het schilderij van Th. B. Lelyveld, 1917, 2e druk 1920.
Liefdesaphorismen en spreuken.

Bloemen-Ketenen 1918.
Gedachten voor het Moederland, geschreven in rhythmisch proza.

Lottos en Morgendauw, met teekeningen van Jodjana en bandstempel van Soerjowinoto 1920.
Gedachten voor Moeder in Kind, geschreven in rhythmisch proza.

Het Sultanaat Jogjokarto, met versieringen van Soerjowinoto en met talrijke illustraties. 1920. In zeer beperkte oplage.
Een beknopt overzicht van de geschiedenis der Javaansche vorstenlanden.

Vraag proefnummer van Oedaja „Opgang" (Geïllustreerd maandblad) bij de

Uitgevers Mij. „Adi Poestaka", te 's Gravenhage, Nederland.

HET BATIKKEN.

DE WERKWIJZE.

In eenige streken van Ned.-Indië brengt men versieringen op geweven doeken aan, door hier op een figuur te naaien van bamboe, pandan-blad of papier e.d. en dan het doek in den rook te hangen of in een verfkuip te dompelen. Op de bedekte deelen behoudt het doek de eigen kleur en zoo verkrijgt men witte figuren op zwarten of blauwen grond.

Eenzelfde gedachte ligt ten grondslag aan het Javaansche batikken. Hier wordt het uit te sparen deel bedekt met was en zoo in de kleurstof gebracht. Heeft men nu door onderdompeling in warm water of door afkrabben de wasteekening verwijderd, dan staan de figuren in duidelijke lijnen op het doek.

Een voornaam hulpmiddel bij het batikken is alzoo de w a s. Men neemt hiervoor liefst een mengsel van bijen-was (bij voorkeur van Timor) en damar-hars (vooral van Sumatra) in verhouding van 2 tot 1. De hars dient voor betere vasthechting van de stof. Na afloop van de bewerking laten deze stoffen op het doek de bekende geur van batikwerk achter: een vermenging van zoete honiglucht en aromatischen harsreuk.

Naast deze van oudsher gebezigde stoffen worden vele surrogaten gebruikt, waarvan bijenwas gewoonlijk slechts een klein bestanddeel uitmaakt. Zoo mengt men deze wel met aardwas, rundervet, enz. Gewoonlijk heeft de samenstelling van het dekmiddel invloed op de afwerking.

Hoogst eenvoudig is het instrument, waarmee de was op het doek wordt gebracht, de t j a n t i n g. Deze bestaat uit een koperen dopje in den vorm van een kleinen pijpenkop, aan de eene zijde voorzien van een in sierlijke lijn omlaag gebogen tuitje met meer of minder kleine opening voor de vorming van grove of fijne was-druppels, aan de andere zijde met een dun-massieve stift gestoken in een langwerpig rieten steeltje.

De b a t i k s t e r zet zich voor het doek, dat over een laag rekje wordt gehangen, brengt de linkerhand achter de plek, die gebatikt zal worden en schept met de tjanting wat verwarmde, vloeibare was uit het potje, dat naast haar op een zacht vuur staat. Even wordt het fijne tuitje doorgeblazen — wat de ongeoefende allicht met een druppel gloeiende was doet kennis maken! — en dan begint het teekenen van het patroon, òf uit het hoofd (door geoefende batiksters), òf naar

een model, op Chineesch papier of op een stuk goed geschetst. Is de eene kant van de doek bewerkt, dan wordt de keerzijde op dezelfde wijze behandeld, zoo, dat de patronen bij doorvallend licht elkaar volkomen dekken. Van groot belang is hierbij de juiste vloeibaarheid van het was-mengsel en de vaardigheid van de batikster, die zonder aarzeling de lijnen moet neerzetten vóór de was is gestold en die de tjanting in den juisten stand moet houden om de was-uitvloeiïng te regelen in verband met de te teekenen lijnen.

Behalve met de tjanting brengt men ook met stempels (tjap) de was-teekening op het doek. Deze hebben ongeveer den vorm van een strijkijzer, waarbij op het beneden-vlak de lijnen en krullen van het patroon in koper zijn aangebracht. Dit vlak wordt in de vloeibare was gehouden, welke daarna op het doek wordt afgedrukt. Hiernaast wordt een tweede afdruk geplaatst en zoo verder, tot het geheele doek is beteekend. De keer-zijde wordt òf eveneens „getjapt" òf met de tjanting gebatikt, om te zorgen, dat de figuren aan beide zijden nauwkeurig op elkaar vallen. Op dezelfde wijze als de geheel met de tjanting bewerkte doeken wordt ook deze gekleurd.

Het is duidelijk, dat in het resultaat van de werkwijze een middel is te vinden, om de echte „tjanting-batik's" te onderscheiden van de „tjap's". De tjanting-teekening geeft een kunstproduct, waarbij de artisticiteit en de vaardigheid van de werkster kan blijken uit het losse en soepele van de lijnen: het tjap-procédé brengt in de onderdeelen van de teekening een groote eenvormigheid en verstarring. Sluiten de verschillende stempel-afdrukken op het doek niet nauwkeurig aaneen, dan is dit al spoedig merkbaar.

Het tjanting-batikken is vrouwenwerk, het „tjappen" wordt door mannen verricht.

DE TEEKENING.

Bij de batik-patronen zijn twee hoofdgroepen te onderscheiden: de eene gaat uit van geometrische verdeeling van het vlak, de andere mist deze en bestaat uit een geheel vrije aaneenschakeling van de versieringsmotieven.

Een nadere onderscheiding van de meest voorkomende patronen is de volgende:

1. Patronen, welke bestaan uit een zuiver lijnen-motief, waarbij meer of minder duidelijk vierkant, cirkel, ruit, enz. zijn te onderkennen. Hierbij komen ook gestyleerde bloemvormen voor, tot een meetkunstige figuur teruggebracht en in symmetrische opeenvolging gerangschikt. (Dergelijke patronen worden aangeduid met den verzamelnaam „Tjeplokan")

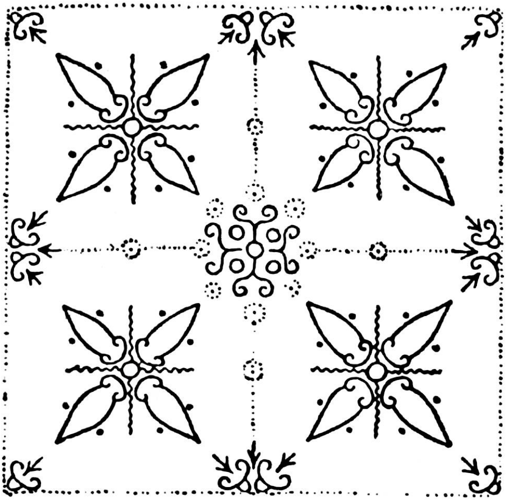

Een onderdeel van deze groep vormen de „ganggong-patronen", welke bestaan uit een ster- of kruis-figuur, waarvan elke arm of straal is samengesteld uit naast elkaar getrokken lijntjes, voorzien van haakjes of krulletjes.

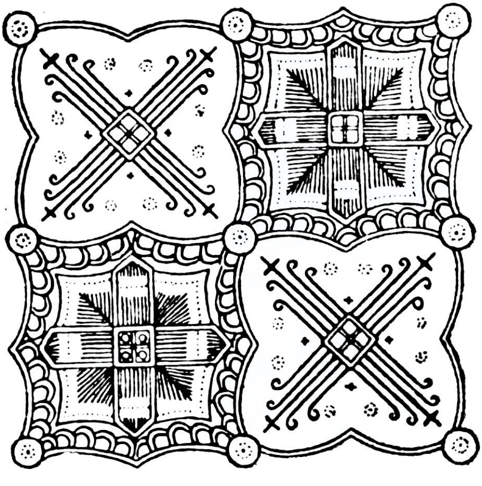

Ook de „kawoeng-patronen" behooren hiertoe. Deze zijn te herkennen aan de ovalen, welke in den vorm van een kruis zijn gerangschikt, waartusschen dan ruit-figuren onstaan.

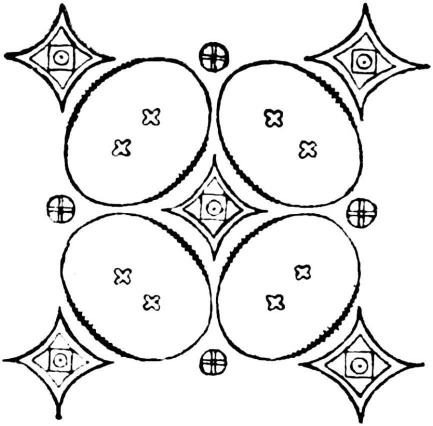

2. Patronen met schuinloopende vlakken en banden. Een bijzondere plaats nemen hierbij in de „Parang-patronen", welke zich onderscheiden door de gegolfde randen van deze vlakken.

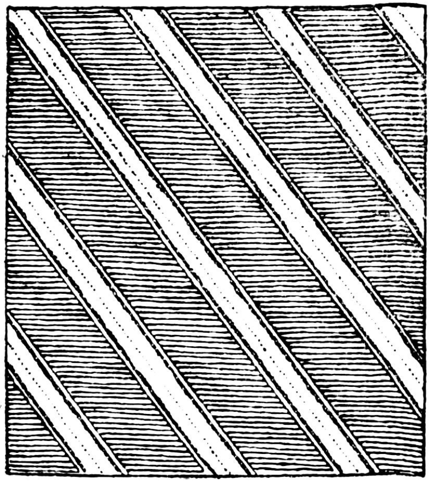

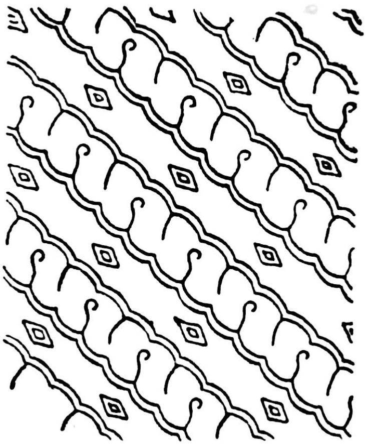

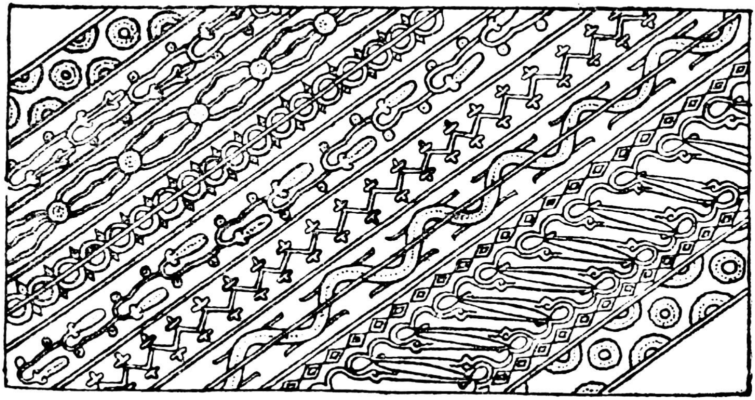

3. Imitatie van weef- of vlecht-patronen.

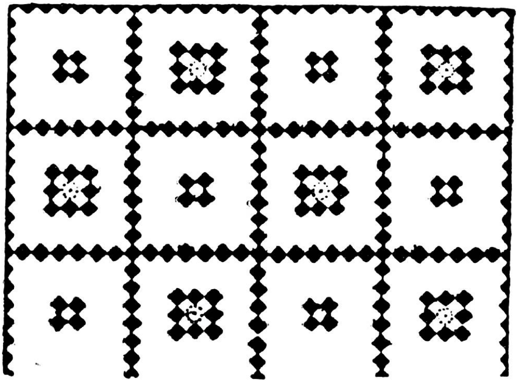

4. Bloem-motieven, (semèn), afzonderlijk of gecombineerd met dierfiguren of onderdeelen daarvan, voornamelijk vleugelmotieven. Men kan hierbij onderscheiden:

Patronen met
a. Uitsluitend bloem- en blad-motieven.

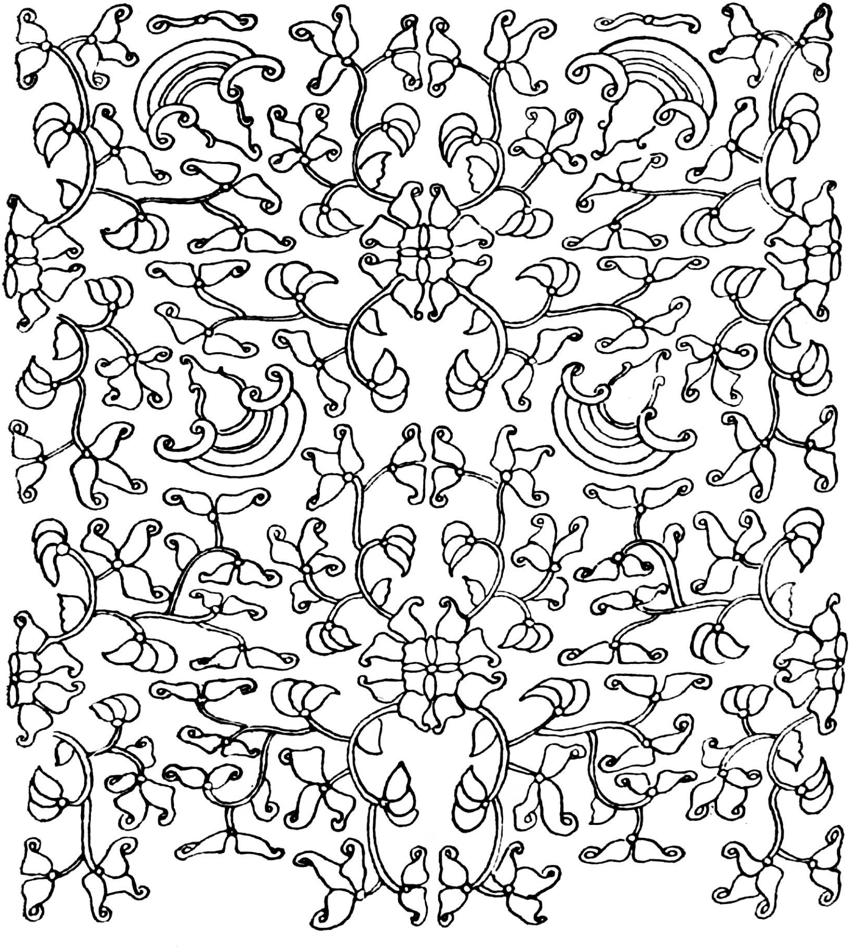

b. Bloem-motieven in vereeniging met dier-figuren.

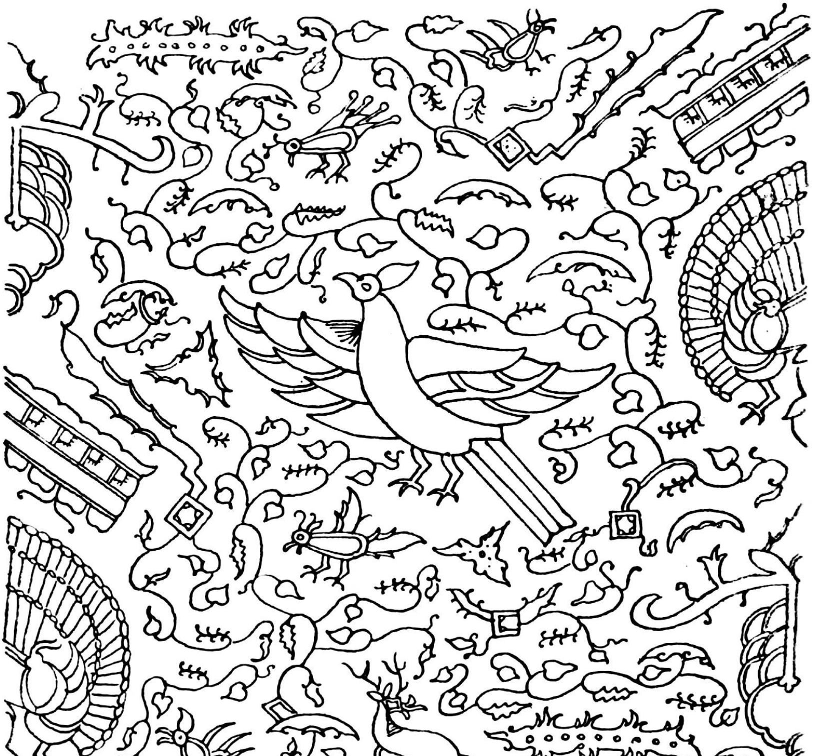

c. Bloem-motieven in vereeniging met vleugel-figuren.

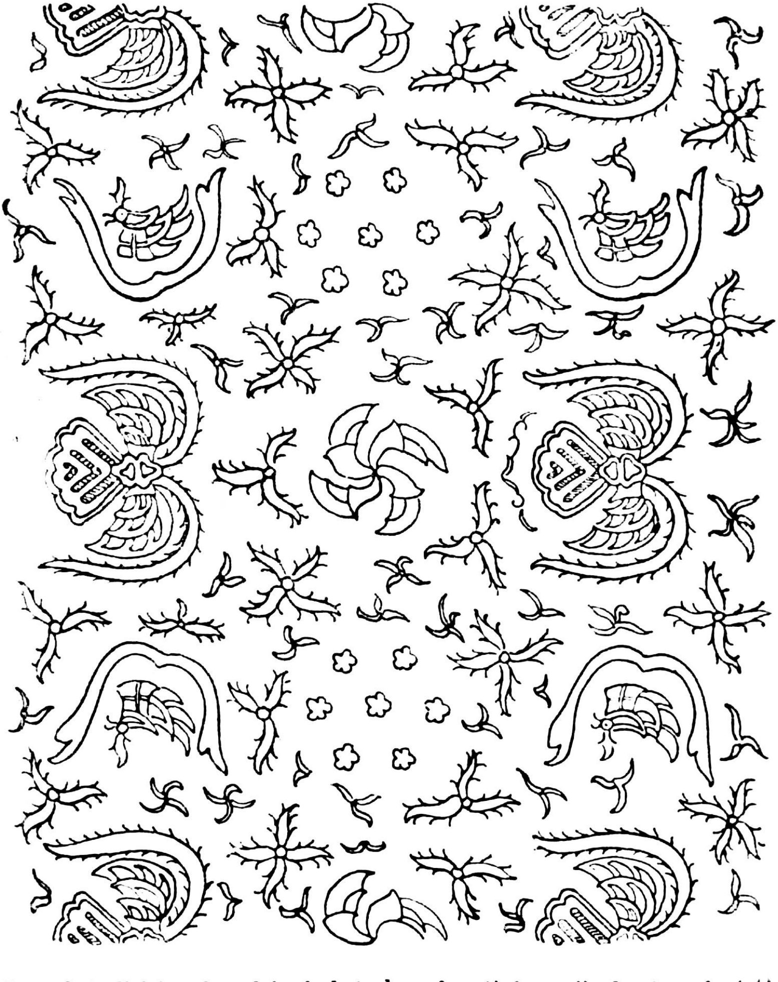

Daar het cliché te breed is, is het vleugel-motief op zijn kant geplaatst).

De meeste antiek-Javaansche patronen — waartoe inzonderheid die van de Vorstenlanden behooren — zijn tot een van de genoemde groepen te brengen. Er bestaan hiervan honderden variatie's, welke nog steeds kunnen worden aangevuld door andere rangschikking van de oude standaard-motieven of door het brengen van kleine wijzigingen in deze figuren.

Enkele van deze patronen hebben voor den Javaan bijzondere waarde om de beteekenis, welke er aan wordt toegekend en het gebruik, waartoe ze zijn bestemd. Zoo zijn o.m. sommige motieven speciaal voor den vorst en diens familie-leden gereserveerd. Wij noemen daarvan de kawoeng-, die vooral in Jogja en de parang-soorten, welke inzonderheid in Solo in eere staan.

Zucht naar afwisseling en naar het produceeren van iets bijzonders brengen menige batikster er toe, Europeesche patronen of motieven over te nemen. Westersche bloem-motieven, ontleend aan modebladen, borduur-, kant- en haakwerk enz. doen daarbij dienst. Zoo ziet men kain's met een volledige planten- en dierentuin, met wingerd-ranken en meer of minder trouw nagebootste bloemen, die de werkster allicht nooit in natura heeft gezien. Erger nog: men laat zijn naam of initialen op het kleedingstuk batikken, siert zich met een gebatikte Nederlandsche leeuw of met afbeeldingen van stoomschip en locomotief, liefst in figuren van flinke afmetingen, om toch vooral deze buitennissigheid te laten opvallen. Een ander is met één motief niet tevreden en brengt een heel leger op het doek, waarbij infanterie, cavalerie en artillerie elkaar in bonte verscheidenheid afwisselen!

Met de aanwending van batikwerk voor Europeesch gebruik, als: tafelkleedjes, tafelloopers, wandversiering, boekomslagen, reticules enz. ontstond een verwording van de oude patronen, waarbij gewoonlijk de wajang-pop — welke op goed Inlandsch batikwerk zoo goed als nooit voorkomt — een hoofdrol vervult.

De verwording van de mooie oude sier-motieven komt alzoo zoowel van Europeeschen als van Inlandschen kant. Steeds echter spruit ze voort uit onwetendheid. De Inlandsche batikster neemt Westersche figuren over, welke zij niet begrijpt, daarbij de eerste eischen van de eigen sierkunst uit het oog verliezend, — de Europeesche kooper geeft zich niet de moeite of is niet voldoende op de hoogte, om den grondslag van de Inlandsche kunst te begrijpen en voelt zich eerst bevredigd, als aan zijn Westersche stijl-opvatting is voldaan of als het doek maar een figuur vertoont (als bijv. de wajang-pop), welke voor hem met zijn beperkte kennis van de Inlandsche cultuur *het* teeken van echt-Javaansch werk is.

En zoo wordt er van beide zijden geknoeid tot schade van het eigen karakter van de oude kunst. Het gevaarlijkst is hierbij wellicht de invloed van Europeesche „deskundigen", die van de eischen der Westersche sierkunst op de hoogte zijn en meenen, dergelijke eischen nu ook op de Javaansche kunst te

moeten toepassen. Men ziet voor de toekomst van de Inlandsche kunst alleen heil in de toepassing van de grondregels der schoonheidsleer, welke in het Westen algemeen als de eenig juiste zijn aangenomen. En aangezien deze Westersche ontwerpen inderdaad aan aesthetische eischen — al zijn het dan ook niet de Javaansche! — voldoen, bestaat er alle kans, dat ze op den duur worden overgenomen, waarmee dan de ontwikkeling van de Inlandsche kunst in e i g e n richting wordt verhinderd.

HET KLEUREN.

Is de wasteekening aan beide zijden van het doek aangebracht, dan gaat men over tot het kleuren.

Niet dadelijk wordt de gewenschte tint verkregen. De aloude Javaansche kleurmiddelen — uit plantaardige stoffen verkregen — werken slechts langzaam op het weefsel in. Eerst na een aantal onderdompelingen in de verfkuip, telkens gevolgd door een lucht-droog maken van het doek, ontstaat de goede kleur-nuance. Het is duidelijk, dat men op deze wijze een gansche schaal van tinten kan verkrijgen, van het vaaglichte tot het intens donkere toe. Voor het blauw-verven is nog steeds de indigo onovertroffen; diep bruin geeft de bast van de soga-boom; rood krijgt men van de mengkoedoe („meekrap-boom"), enz. De samenstelling van het voor het verfbad gebruikte water is op de kleur-nuance van invloed.

In de verschillende streken van Java is een voorliefde waar te nemen voor bepaalde kleuren. In hoofdzaak zijn hierbij twee richtingen te onderscheiden: 1. de Vorstenlandsche (waarbij zich de naastliggende residenties aansluiten); 2. die van de z.g. „strand-regentschappen (Jav. „pasisir").

De echt *Mataramsche* smaak wordt vertegenwoordigd door de Vorstenlandsche kleuren: soga-bruin, indigo-blauw en roomachtig wit in verschillende graden van intensiviteit. Donker-deftig, waardig en zelfbewust doen deze doeken aan, hetzij ze den gouden tint van het warme Solo-soga of het meer overheerschend diep indigo-blauw van Jogja vertoonen. Hierbij vindt men geen sterk sprekende patronen door samenvoeging van brutaal-contrasteerende kleuren, geen op den voorgrond dringen van eigen persoon door reeds van verre opvallende helle kleuren: een symbool van het algemeen karakter van den Vorstenlandschen Javaan, die geleerd heeft zich in tegenwoordigheid van zijn meerderen te bedwingen, al ontbreekt het hem niet aan een zekere zelfbewustheid als bewoner van den klassieken grond van het oude Mataram en die weet hoe ongepast het is, zich in de onmiddellijke nabijheid van den vorst door opvallend gewilde versiering te onderscheiden.

Vrijer — en ook meer onder vreemden invloed — is men in de strand-districten. Hier bestaat over het algemeen een voor-

liefde voor hellere kleuren, waarbij èn in teekening èn in tinten dikwijls inwerking van den overwal, van Chineesche en Europeesche kunstopvattingen, is te onderkennen. De voornaamste variaties zijn die van de volgende plaatsen:

Semarang, centrum van de roode doeken (kain bangbangan), welke slechts één tint hebben en daardoor goedkooper kunnen zijn dan de Vorstenlandsche doeken met tweeërlei kleuring.

Dermajoe en *Cheribon*, waar van ouds blauw op wit in zwang is. Ook zwart komt voor door nakleuring van het blauw met soga-mengsels.

Lasem, Soerabaja, Pekalongan, Madoera, Preanger, met verschillende tinten: licht- en donkerblauw, zwart, geel, licht- en donkergroen, rood, paars.

Lasem en Pekalongan geven meest verbasterde patronen in levendige, heldere tinten. (Dikwijls wordt deze verbastering reeds door den naam van het patroon aangegeven: „kain porselèn", naar de kleur van porseleinen borden of tegels; „saroeng drop" = saroeng stijl „Toorop"). Lasem is van ouds de plaats van de Chineesch-Javaansche industrie: veel fijn blad- en bloemwerk in bonte kleuren, waarbij groen, geel en rood een voorname rol spelen. Over het geheel drukke patronen, vooral in vergelijking met de stemmige Vorstenlandsche batik's. In Pekalongan zijn zoowel patronen als kleur-combinatie sterk vereuropeescht. Als batikwerk zijn de voortbrengselen van deze plaats, inzonderheid die van, onder Europeesch beheer staande, batikkerijen dikwijls superieur, maar de teekening is bij een groot deel samengesteld uit Westersche motieven: niet of slechts weinig gestyleerde bloemen op ranke stengels, vogels van diverse pluimage, in het kort: patronen, die veelal meer doen denken aan de sier-motieven van slecht behangselpapier dan aan die van een kleedingstuk. Bij het veelvuldig overnemen van die, voor het Javaansche kunstgevoel niet te begrijpen teekeningen is de gelegenheid tot het maken van fouten al zeer groot en zoo ontstaan producten, welke op duidelijke wijze den achteruitgang van het batikken als specifiek Javaansche kunstuiting illustreeren.

Soerabaja (en omgeving) geeft nabootsingen van Lasem, verder ook Westersche motieven. Waar men bruin gebruikt, is dit aan den gelen kant, zeer verschillend van het goudglanzende der Vorstenlanden. Over het geheel maken de doeken, inzonderheid die van het Zuiden van de residentie, een fletsen indruk. Gresik heeft voornamelijk de kleuren: rood, blauw, geel en groen.

Krachtig van kleur en van teekening zijn de Madoereesche doeken. De soga-kleur krijgt hier, door onderdompeling in mengkoedoe, een roode tint. Het patroon is scherp en duidelijk, de hoofdzaken worden flink groot gegeven, de details verwaarloost men, waardoor het geheel een forschen indruk maakt.

Voor de Preanger-doeken (hoofd-centra: Tjiamis, Tasikmalaja en Garoet) is karakteristiek de eigenaardige, dof-chocolade

bruine kleur, ontstaan door invloed van het ijzerhoudende water op de mengkoedoe-kleurstof. (Steen-) rood komt in vele doeken voor. Galoeh (Tjiamis) sluit zich aan bij Banjoemas.

INSTANDHOUDING EN ONTWIKKELING VAN DE JAVAANSCHE BATIKKUNST.

Boven werd reeds met een enkel woord gewezen op den achteruitgang van de echt Javaansche batikkunst. Als vanzelf rijst de vraag: Wat kan er worden gedaan om de oorspronkelijke kunst te behouden of te herstellen en op welke wijze zou deze kunst zich in de eigen richting verder kunnen ontwikkelen?

Voor een juiste beantwoording van deze vraag dient te worden vastgesteld, wat de oorzaak is van de verwording van deze van huis uit zoo kerngezonde en schitterend mooie kunst.

Deze oorzaak ligt niet alleen bij de batikster, wier aangeboren kunstgevoel dreigt verloren te gaan, maar ook bij den afnemer, die zich met slecht werk tevreden stelt en dit soms zelfs eischt (natuurlijk in de meening, dat hij iets bijzonder moois vraagt of uitsluitend gedreven door de zucht, om goedkoop werk te ontvangen).

Een poging, om hierin verbetering te brengen, zal dus tweeledig moeten zijn: eensdeels moet de smaak van het publiek in de gewenschte richting worden geleid, anderdeels moet de batik- (en de tjap-) industrie worden geholpen aan goede patronen en moet de kunstzin van de producenten in de eigen (nationale) richting worden ontwikkeld.

Drie zaken vragen hierbij de aandacht:

Het ontwerp van het patroon.

De kleur.

De uitvoering.

Aan *het koopende publiek* kan in dit opzicht voorlichting worden verstrekt door het houden van lezingen (speciaal voor Europeanen) en tentoonstellingen. Daarbij kunnen naast artikelen, welke uitmunten door ontwerp, kleur en afwerking ook eenige minderwaardige stukken worden geëxposeerd, waarbij

een deskundig Javaan den noodigen uitleg geeft. Ook op de Inlandsche scholen kan veel worden gedaan om den smaak te ontwikkelen door bij het teekenonderwijs (zoo mogelijk voor de vrouwelijke leerlingen ook batik-onderwijs) goede batikpatronen te gebruiken en systematisch te wijzen op de fouten, welke ten opzichte van ontwerp, kleur en uitvoering voorkomen. Veder kunnen koopers, die niet of onvoldoende op de hoogte zijn van de kenmerken van goed werk, worden geholpen, doordat een commissie van deskundigen de doeken keurt en van een merk voorziet. Op deze wijze zullen ook de batikhandelaars er lichter toe worden gebracht, met superieure artikelen aan de markt te komen.

De boven aangegeven middelen tot vorming en ontwikkeling van den kunstzin zijn ook voor *de vervaardigers van batikwerk* van belang. Voor hen kan echter nog meer worden gedaan. Is de smaak voor goede patronen enz. eenmaal ontwikkeld, dan moeten de batiksters ook in de gelegenheid worden gesteld, om goede teekeningen te krijgen of zelf samen te stellen. Het eerste kan gebeuren door modellenboekjes in den handel te brengen, waarin alleen de uit een oogpunt van kunst aan te bevelen patronen zijn opgenomen, liefst in de juiste kleuren en met aangeving van geoorloofde variaties van het daarin gegeven motief. Men zou nog een stap verder kunnen gaan en de voorlichting niet bepalen tot het verspreiden van goede patronen, maar daaraan een mondelinge toelichting kunnen verbinden. Hiervoor zijn cursussen of batik-scholen noodig, waar tevens gelegenheid zou kunnen worden gegeven om zelf nieuwe ontwerpen te leeren samenstellen. Hier zal met veel zorg het personeel moeten worden gekozen, om het gevaar te voorkomen, dat er op de ontwerpen te veel een Westerschen stempel wordt gedrukt.

De boven aangegeven maatregelen tot behoud en verdere ontwikkeling van de batikkunst zullen geldelijke offers vragen. De verwording is echter nog niet zóó ver gevorderd, dat men het daaraan ten koste gelegde als verloren zou hebben te beschouwen. Nog is het niet te laat, om deze mooie nationale kunst voor volledig verval te bewaren.

Hier ligt een aantrekkelijk terrein van werkzaamheid voor ieder, die iets wil doen voor de bevordering van een superieure uiting van de nationaal-Javaansche cultuur!

J. KATS.

Het Bestuur van het JAVA-INSTITUUT merkt bij het bovenstaande het volgende op:

De geldmiddelen laten voorloopig niet de uitvoering van het geheele boven aangegeven plan toe. Er zal nu begonnen worden met het houden van tentoonstellingen. Daarvoor is een verzameling batikwerk bijeen gebracht door P. A. SOERJADININGRAT te JOGJAKARTA en R. SASTRAWIDJANA te DJOCJAKARTA en door P.A.A.P. PRANGWEDANA en P. A. HADIWIDJAJA te SOERAKARTA. Getracht zal worden om ook van andere batik-centra doeken in bruikleen te krijgen. Deze verzameling wordt op de Jaarbeurs te Bandoeng, Pasar Gambir te Weltevreden, te Semarang en op eenige nader te bepalen plaatsen tentoongesteld, waarbij een Javaansch deskundige steeds tegenwoordig zal zijn om aan belangstellende bezoekers de noodige inlichtingen te verschaffen.

De doeken zijn voor een deel zoo gerangschikt, dat men naast een goed exemplaar een doek ziet, dat om het patroon, de kleur of de uitvoering minder goed is geslaagd. Er zijn er, welke in alle opzichten goed zijn te noemen en er komen exemplaren voor, die uitmuntend van teekening doch slecht van kleur, goed van kleur doch slordig afgewerkt zijn, enz. De bijgevoegde opschriften geven hieromtrent de noodige inlichtingen.

Enkele doeken zijn tegen de daarbij opgegeven prijzen te koop. Van alle kan tegen dien prijs een exemplaar worden besteld door tusschenkomst van den Javaanschen begeleider van de collectie. In dit verband kan nog worden opgemerkt, dat te Jogja reeds een Commissie is samengesteld, die bereidwillig op zich heeft genomen, de doeken, welke de handelaren haar voorleggen, te keuren en de goedgekeurde van een merk te voorzien. Deze Commissie bestaat uit R. A. joe Gondoatmodjo en K. P. en R. A. joe Soerjadiningrat. Het ligt in de bedoeling om ook op andere plaatsen deskundigen voor de vorming van een dergelijke Commissie uit te noodigen.

Hieronder volgt een opgaaf van de tentoongestelde doeken. Het Bestuur maakt van deze gelegenheid gebruik, om den inzenders dank te zeggen voor hun bereidwilligheid, om deze stukken gedurende eenige maanden voor dit doel af te staan.

VERKLARING VAN ENKELE BENAMINGEN EN TERMEN.

Kain, een „beenkleed", waarvan de uiteinden niet aaneen zijn genaaid. Het patroon bestaat uit de herhaling van eenzelfde motief. Een enkele maal is het doek in de lengte in tweeën verdeeld en bevat elke helft een afzonderlijk patroon, dat de drager beurtelings aan den buitenkant kan laten vallen, zoodat deze doek dienst doet voor twee kains, elk met een eigen patroon. (Zie o.a. No. 27, Kawoeng ésok (= ochtend) soré (= namiddag).

Saroeng, een „beenkleed", waarvan de uiteinden aaneen zijn genaaid. De teekening bestaat uit twee afzonderlijke patronen, de „badan" en de „kapala".

Dodot, een dubbele, lange „kain", soms met een gekleurd zijden middenstuk. Deze doek doet dienst als „staatsiekleed".

Sawitan, kain èn hoofddoek met eenzelfde patroon.

Iket, hoofddoek, soms met een vierkant middenstuk zonder versiering.

Sléndang, een lange, vrij smalle „draagdoek".

Kemben, een „borstdoek".

UITGAVEN VAN HET JAVA-INSTITUUT

Driemaandelijksch tijdschrift „DJOWO", orgaan van het Java-Instituut: afl. 3 en 4
No. 1 en 2 is verkocht

Abonnementsprijs: voor leden van het Java-Instituut f 4.-, voor niet-leden f 10.- per jaar

Preadviezen voor het 1ste Java-Congres

I. Over de noodzakelijkheid van geschiedenis-onderwijs, Prijs f 1.50

II. De ontwikkelingsmogelijkheden van de muziek op Java, Prijs „ 3.50

Programma voor het Congres van het Java-Instituut (gehouden te Bandoeng van 17—19 Juni 1921)

Handelingen van het Eerste Congres voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Java (Solo 25 en 26 December 1919)

voor leden Java-Instituut Prijs f 12.50
Bij den Boekhandel „ „ 15.—

De uitgaven zijn verkrijgbaar aan het Secretariaat van het Java-Instituut, Laan Wiechert 13, Weltevreden, tegen voorafgaande inzending van postwissel.

Wie belang stelt in de Javaansche Kunst en Volksontwikkeling worde

:- lid van het -:

JAVA INSTITUUT

Contributie.
f 1.50 — f 10.-
per kwartaal
naar verkiezing

De leden van het JAVA-INSTITUUT

hebben als zoodanig gestadige voeling met hetgeen op het gebied van Javaansche Kunst en Volksontwikkeling voorvalt;
steunen door hunne toetreding het doel der Vereeniging:

Bevordering der JAVAANSCHE CULTUUR

DE EMMINK WELTEVREDEN

LIJST VAN BATIKWERKEN,

voorkomende op de tentoonstelling van het

JAVA-INSTITUUT

A. Afdeeling SOERAKARTA.

Volg-nr.	Soort	Motief		Afwerking	Teekening en kleur	Waarde
1	kain	Semèn sidorodjo	(oud)	goed	goed	*f* 30.—
2	„	Sawat boental	„	zeer goed	vrij goed	„ 50.—
3*	dodot	Gondosoeli	„	middelmatig	„	„ 80.—
4*	„	Parang roesak seling rintik	„	vrij goed	goed	„ 100.—
5	sawitan	Semèn djlengoet	„	„	„	„ 30.—
6	kain	Satrijo wibowo	„	„	„	„ 20.—
7*	iket	Modang	„	slecht	slecht	„ 5.—
8	kain	Kagok paroeng	„	vrij goed	„	„ 15.—
9	„	Ganggong madoebronto	„	slecht	goed	„ 12.—
10*	„	Parang tjentoeng	„	middelmatig	middelmatig	„ 12.—
11	„	Parang roesak barong	„	slecht	vrij slecht	„ 25.—
12	sawitan	Semèn kentar	(nieuw)	goed	goed	„ 30.—
13*	„	Sawat oenter	„	zeer goed	zeer goed	„ 60.—
14*	halve iket	Moedang pangkoer	„	„	vrij goed	„ 7.50
15	iket	Moedang tjetjek	„	„	„	„ 7,50
16*	dodot	Pisang bali	„	vrij goed	goed	„ 100.—
17*	„	Sawat krokot	„	middelmatig	middelmatig	„ 75.—
18	kain	Lereng boekèt	„	vrij slecht	goed	„ 17.50
19	„	Kawoeng boekèt	„	middelmatig	slecht	„ 15.—
20	„	Rondonsari	„	slecht	„	„ 6.50
21	iket	Moedang gardèn	„	zeer slecht	zeer slecht	„ 2.—
22	kain	Sawat ranté	„	„	„	„ 3.—
				Tjapwerk		
23	kain	Oedang riris	(oud)	zeer goed	zeer goed	„ 10.—
24	„	Satrijo wibowo	„	goed	middelmatig	„ 6.—
25	„	Ganggong madoebronto	„	zeer goed	„	„ 7.—
26	„	Nitik	„	middelmatig	„	„ 3.50
27	„	Kawoeng ésok soré	(nieuw)	slecht	slecht	„ 1.60
28	„	Parang roesak seling parang kembang	„	„	„	„ 1.50
29	„	Soelaman	„	zeer slecht	zeer slecht	„ 1,—

B. Afdeeling DJOKJAKARTA.

30	dodot	Parang roesak parikesit	oud	zeer goed	zeer goed	„ 400.—
31	kain	Parang roesak barong	„	goed	goed	„ 30.—
32	„	Parang roesak parikesit	„	„	„	„ 30.—
33	„	Pringgondani	„	„	middelmatig	„ 16.—

Volg-nr.	Soort	Motief		Afwerking	Teekening en kleur	Waarde
34	iket	Semèn djoli	oud	goed	middelmatig	f 6.—
35	,,	Hoek	,,	middelmatig	goed	,, 7.50
36	kain	Kawoeng poetri	,,	,,	,,	,, 20.—
37	,,	Tandjoeng goenoeng	,,	goed	middelmatig	,, 16.—
38	iket	Modang	,,	middelmatig	goed	,, 4.50
39	kain	Stroentoem	,,	,,	,,	,, 16,—
40	slèndang	Tjondro	,,	,,	,,	,, 7.50
41	iket	Tjoewiri	,,	,,	,,	,, 8,—
42	kemben	Semèn sinom	,,	goed	middelmatig	,, 7.50
43	,,	Semèn tédjo	,,	middelmatig	,,	,, 8.—
44	kain	Gabah semawoer	,,	,,	,,	,, 17.—
45	,,	Soekorini	,,	,,	,,	,, 15.—
46	,,	Sengkoloen	,,	,,	,,	,, 12.—
47	iket	Semèn tjondro sawat	,,	,,	,,	,, 7.—
48	kain	Tambal	,,	,,	,,	,, 17.—
49	,,	Oedan riris	,,	,,	,,	,, 17.—
50	,,	Tatit	,,	,,	,,	,, 11.—
51	kain	Sembagén	,,	middelmatig	middelmatig	,, 13.—
52	,,	Parang toeding	,,	,,	,,	,, 15.—
53	kemban	Semèn remeng	,,	,,	,,	,, 7.—
54	kain	Tjeplok bintaroem	,,	,,	,,	,, 15.—
55	,,	Sembagen	,,	slecht	slecht	,, 12.—
56	,,	Selobok	,,	,,	,,	,, 7.50
57	,,	Tjeplok parang roesak	nieuw	goed	goed	,, 17.—
58	iket	Semèn koedo tilarso	,,	,,	,,	,, 7.—
59	kain	Tjeplok bintangan	,,	,,	,,	,, 15.—
60	,,	Tjeplok parang roesak mawi tritik	,,	,,	,,	,, 17.—
61	,,	Sawat klewer	,,	,,	,,	,, 30.—
62*	,,	Tjeplok delereng	,,	middelmatig	zeer goed	,, 25,—
63*	,,	Kalipo	,,	,,	,,	,, 16.—
64*	,,	Kawoeng manoek	,,	,,	,,	,, 25.—
65*	,,	Pesik reno	,,	,,	,,	,, 20.—
66	,,	Mangkoro	,,	,,	,,	,, 20.—
67	,,	Pramoe gari	,,	,,	middelmatig	,, 17.—
68	,,	Pring sedapoer	,,	,,	,,	,, 17.—
69	,,	Tjeplok angin-angin	,,	,,	,,	,, 17.—
70	,,	Piting gandeng	,,	,,	,,	,, 17.—
71	,,	Sobrah	,,	,,	,,	,, 17.—
72	,,	Galaran lokomotief	,,	,,	,,	,, ?
73	,,	Golang galing boeket	,,	goed	,,	,, ?
74	,,	Kawoeng tjowan	,,	middelmatig	goed	,, ?
75	,,	Dlereng nogo	,,	,,	middelmatig	,, ?
76	,,	Dlereng kapal	,,	,,	,,	,, ?
77	kemben	Koeda tilarso	,,	slecht	,,	,, 5.—
78	kain	Tjeplok gringsing	,,	,,	,,	,, 7.50
79	,,	Laras manis	,,	,,	,,	,, 9.—
80	,,	Tjeplok sawo sedompol	,,	,,	,,	,, 8.—
81	,,	Slereng	,,	middelmatig	,,	,, 12.—
82	,,	Perang lombok	,,	zeer slecht	zeer slecht	,, ?

* Kunnen verkocht worden, doch zijn eerst na afloop van de reeks tentoonstellingen in ontvangst te nemen.

C. Afdeeling TJIAMIS.

Volg. Nr	Soort	Motief		Afwerking	Teekening en kleur	Waarde
83	Sawitan	Lereng	oud	middelmatig	middelmatig	f 17,50
84	Kain	Gambir saketi	„	„	„	„ 12,50
85	„	Sawat	„	„	„	„ 11.—
86	Sarong	—	„	„	„	„ 11.—
87	Iket	Latar hitam	„	middelmatig	middelmatig	„ 5,50
88	„	Poeger	„	„	„	„ 6.—
89	Kemben	—	„	„	„	„ 6.—
90	„	Lereng	„	„	„	„ 6.—
91	Tafellooper	—	nieuw	slecht	slecht	„ 4.—
92	„	—	„	middelmatig	„	„ 5.—
93	Iket	Bangreng	oud	slecht	„	„ 3,50
94	„	—	„	„	„	„ 3,50
95	„	Lereng daoen peuteuj	„	zeer slecht	zeer slecht	„ 1,75
96	„	Batik sisi	„	„ „	„ „	„ 1,75
97	„	Adoe manis	„	„ „	„ „	„ 2.—
98	Sarong	Lereng sojog	„	„ „	„ „	„ 2,75
99	Iket	Lereng seling	„	„ „	„ „	„ 1,60
100	„	Lereng seno	„	„ „	„ „	„ 1,50
101	Kain	Lereng	„	„ „	„ „	„ 3.—
102	Sarong	—	„	„ „	„ „	„ 4.—
103	Kain	Lereng daoen peuteuj	„	„ „	„ „	„ 3.—
104	Iket	Lereng	„	„ „	„ „	„ 1,50
105	„	Lompong keli	„	„ „	„ „	„ 2.—
106	„	Sawat birawa	„	„ „	„ „	„ 1.50
107	Sarong	?	„	„ „	„ „	„ 3,75
108	Sawitan	Lereng tjentoeng	„	goed	goed	„ 50.—
109	„	Sembagen kembang	„	„	„	„ 50.—
110	Sawitan	Sembagen	nieuw	goed	goed	„ 50.—
111	Kain	Poeger	oud	„	„	„ 35.—
112	Kain	Wajang	nieuw	„	„	„ 40.—
113	„	„	„	„	„	„ 40.—
114	„	Sembage	„	„	„	„ 35.—
115	Sawitan	„	„	middelmatig	middelmatig	?
115*a*	Kain	Sawat	oud	„	„	—
115*b*	„	Poeger	„	„	„	—

D. Afdeeling TASIKMALAJA.

116	Sarong	—	nieuw	zeer slecht	zeer slecht	à f 4.—
117	„	Limar	oud	middelmatig	middelmatig	à f 5.50
118	Iket	Lereng	nieuw	„	„	à f 5.—
119	Kemben	Latar hitam	„	„	„	à f 6.—
120	Kain	Loengmawar	„	„	„	f 20.—
121	„	Lereng boenton	oud	„	„	f 20.—
122	Sarong	Kembang patjar	„	„	„	f 16,50
123	„	Gambir Sawit	nieuw	„	„	f 13,50
124	„	Limar	„	„	„	à f 12,50
125	Kain	Semanggen	oud	goed	goed	f 25.—
126	„	Tjaringin	„	„	„	„ 25.—
127	„	Kopi petjah	„	middelmatig	middelmatig	„ 10.—
128	„	Djepoen	„	slecht	slecht	„ 3.—
129	„	Satria Ileu	„	„	„	„ 3.—

130	Kain	Satria bener	oud	slecht	slecht	„ 3.—
131	„	Kembang Tjina	„	„	„	„ 3.—
132	Sarong	Batik sembagi	„	goed	goed	—
133	Kain	„	?	?	„	—
134	„	„	—	—	—	—

E. Afdeeling TJIREBON (Cheribon).

135	Kain	Limar tjepoek	oud	zeer slecht	zeer slecht	—

F. Afdeeling GAROET.

136	Iket	Lereng	oud	middelmatig	middelmatig	*f* 3,50
137	„	Latar soga	nieuw	„	„	„ 3,50
138	„	Sawat manoek	„	„	„	„ 3,75
139	„	Sawat daoen	„	„	„	„ 3,75
140	„	Lereng	oud	„	„	„ 5.—
141	Muurversiering	—	nieuw	slecht	slecht	„ 5.—
142	„	—	„	„	„	„ 3.—
143	„	—	„	„	„	„ 3.—
144	Iket	Lereng	„	middelmatig	middelmatig	„ 3,75
145	„	Latar hitam	„	„	„	„ 3,75
146	„	Lereng gambir sawit	oud	slecht	slecht	„ 3,75
147	„	Batik kembang	nieuw	„	„	„ 3,75
148	„	Lepaan koneng	„	„	„	„ 3,50
149	„	„ „	„	„	„	„ 3.—
150	„	Lereng kotak-kotak	„	„	„	„ 3,75
151	Kemben	Lereng daoen peutèuj	oud	middelmatig	middelmatig	„ 4,50
152	Iket	Batik kolètjèr	nieuw	„	„	„ 3,75
153	„	Lereng	„	slecht	slecht	„ 3,75
154	Kain	Batik daoen peuteuj	oud	„	„	„ 8.—
155	Iket	Kembang anggoer	nieuw	„	„	„ 3,75
156	Kain	Batik laboeran	oud	„	middelmatig	„ 10.
157	Sarong	Lereng toempal	nieuw	middelmatig	middelmatig	„ 8.—